

Módszertani Futár

LELKI MORZSÁK • ADATVÉDELMI KALAUZ
SZAKMAI SZABÁLYZÓK • MENTÁLHIGIÉNÉS KALAUZ
MÓDSZERTANI KITEKINTŐ

Lelki morzsák

Az ember értéke nem fog el

1991. augusztus 20-án Szent II. János Pál pápa első magyarországi látogatásának utolsó napján a Szent István-bazilikában idősekkel és betegekkel találkozott. Beszédében arról szólt, hogy az ember értéke nem attól függ, mennyire erős, önálló vagy hasznos mások számára. Külön is felhívta a figyelmet arra, milyen fájdalmas, amikor a fogyatékossgal élőket vagy a segítségre szorulókat nem ugyanaz az elfogadás és tisztelet veszi körül, mint másokat.

A szociális területen dolgozóknak talán különösen ismerős ez a kérdés. Munkánk során nap mint nap felmérjük, hogy ki mire képes, miben van szüksége segítségre, mennyire önálló. Ezek fontos szakmai szempontok. Arra azonban vigyáznunk kell, hogy az ember értékét ne ugyanazzal a mércével kezdjük mérni, mint a képességeit. Az idős ember, aki tegnap még egyedül öltözött, ma pedig segítségre szorul, nem lett kevesebb. Aki már nem emlékszik mindenre, nem veszített a méltóságából. Aki nehezen beszél, annak is van mondanivalója. Aki egyre több segítséget igényel, attól még ugyanúgy vágyik figyelemre, választási lehetőségeire, tiszteletre.

A hétköznapiakban ezt sokszor éppen az apró dolgok mutatják meg. Hogy megkérdezzük, melyik ruhát szeretné felvenni. Hogy nem beszélünk róla a jelenlétében úgy, mintha nem lenne ott. Hogy nem siettetjük, ha valamit még maga is meg tud tenni. Hogy a feladat mögött továbbra is észrevesszük az embert. Talán éppen ez az egyik legnehezebb része a segítő munkának. Nemcsak jól ellátni valakit, hanem úgy segíteni, hogy közben ne vegyük el tőle azt, amit még ő maga is képes megtenni. Támogatni, de nem helyette élni. Segíteni, de nem dönteni mindenben helyette. Megőrizni azt az érzést, hogy továbbra is van beleszólása a saját életébe. Ez sokszor időigényesebb, mint gyorsan megoldani egy helyzetet. Könnyebb lehet kiválasztani helyette a ruhát, elvégezni helyette

egy mozdulatot, eldönteni, mi lenne neki a legjobb. Mégis éppen ezekben a pillanatokban dől el, hogy valóban partnerként tekintünk-e arra, akiről gondoskodunk.

Szent II. János Pál pápa szavai azért is különösen hitelesek, mert élete utolsó éveiben ő maga is egyre inkább megtapasztalta a testi gyengeséget. Mozgása nehezebbé vált, beszéde megváltozott, ereje fogyott. Mindezt nem rejtette el a világ elől. Saját életével is megmutatta, hogy az emberi méltóság nem fogy együtt az erővel.

Ez talán azért is fontos, mert hajlamosak vagyunk az embert ahhoz kötni, amit még teljesíteni tud. Ahhoz, hogy dolgozik-e, dönt-e, önálló-e, képes-e adni másoknak. Pedig vannak életszakaszok, amikor valaki már sokkal inkább elfogadni kénytelen a segítséget, mint adni. Ettől azonban nem válik kevésbé értékessé.

Sőt, sokszor éppen ilyenkor mutatkozik meg igazán, milyen közösség vesz körül bennünket. Olyan, amely csak addig becsül valakit, amíg teljesít, vagy olyan, amely akkor is helyet ad neki, amikor már törékenyebb, lassabb, kiszolgáltatottabb.

Nem kell megszépítenünk az öregedést, a betegséget vagy a fogyatékkal járó nehézségeket. Ezek valódi veszteségeket hordozhatnak. Fájdalmas lehet, amikor valaki már nem képes arra, amire korábban igen. És természetes, hogy ahol lehet, igyekszünk megőrizni vagy visszaadni az önállóságot. De az ember értéke nem azon múlik, hogy ez mennyire sikerül.

Talán ezt jó időről időre újra kimondanunk. Nemcsak azoknak, akikről gondoskodunk, hanem saját magunknak is. A képességeink változhatnak, az erőnk fogyhat, egyre több segítségre lehet szükségünk. Az emberi méltóság azonban nem kopik el velük együtt.

Szerző: Kepes Anita

Észrevenni és jelezni

Az adatvédelmi helyzeteket nem mindig az veszi észre, akinek a megoldás a feladata. Egy asztalon maradt dokumentum, egy tévesen érkezett e-mail vagy egy szükségtelennek tűnő hozzáférés bárkinek feltűnhet. Ilyenkor nem kell rögtön eldöntenünk, hogy történt-e adatvédelmi probléma. Sokszor már az is elég, ha észrevesszük, és tudjuk, mikor kell jelezni.

„Ezt talán jelezni kellene...” – az adatvédelem közös ügy

Belépünk egy helyiségbe, és az asztalon ott maradt egy ellátotti dokumentum. Megnyitunk egy mappát, és feltűnik, hogy olyan iratokhoz is hozzáférünk, amelyekkel nincs dolgunk. Érkezik egy e-mail, amelyről néhány sor után kiderül: valószínűleg nem nekünk szánták.

Apró helyzetek. És velük együtt megjelenhet a bizonytalanság:

„Ez vajon rendben van?”

A jó hír az, hogy ezt nem feltétlenül nekünk kell eldöntenünk.

Az adatvédelem közös ügy – de ez nem azt jelenti, hogy mindenkinek adatvédelmi szakemberré kell válnia. Egy munkatársnak nem feladata jogi minősítést adni, kivizsgálást indítani vagy eldönteni, hogy történt-e adatvédelmi incidens. Sokszor éppen elég, ha **észreveszi és jelzi** azt, ami szokatlanak tűnik.

Az adatvédelem közös ügy – de nem azt jelenti, hogy mindenkinek ugyanaz a dolga.

A mindennapi működésben különböző szerepeink vannak. A munkatárs észlelhet és jelezhet. Az illetékes

vezető megteheti a szükséges intézkedéseket. Informatikai kérdésben szükség lehet technikai segítségre. Az adatvédelmi tisztviselő pedig segíthet a helyzet adatvédelmi megítélésében és a szükséges további lépések meghatározásában.

Ehhez azonban először valakinek észre kell vennie, hogy valami talán nincs rendben.

Vegyünk három egyszerű helyzetet.

A **nyomtatónál maradt például egy ellátotti lista**. Nem kell kiderítenünk, ki hagyta ott, és főleg nem kell körbekérdeznünk róla. Ha megtehetjük, tegyük olyan helyre, ahol illetéktelenek nem férnek hozzá, és jelezzük a megfelelő személynek.

Olyan dokumentumokhoz férünk hozzá, amelyekre a munkánkhoz nincs szükségünk. Attól, hogy nem nyitjuk meg őket, a szükségtelen hozzáférés még fennmaradhat. Érdemes jelezni, hogy a jogosultságot vizsgálják felül.

Ezekben a helyzetekben van egy egyszerű kapaszkodó.

Ha valami furcsának tűnik: Észrevettem → lehetőség szerint biztonságba helyezem → jelzem.

És van még egy fontos lépés: közben ne növeljük a problémát. Egy téves e-mailt ne küldjünk körbe, egy ott felejtett dokumentumot ne mutassunk meg másoknak, és egy szükségtelen hozzáférést ne használjunk csak azért, mert technikailag megtehetjük.

A jelzéshez sem kell kész megoldással érkezünk. Teljesen elegendő lehet ennyi: „Ezt észrevettem, szerintem érdemes lenne ránézni.” Ebben nincs vád, nincs minősítés, és nincs szükség adatvédelmi szaktudásra sem. Van viszont figyelem.

Ez azért fontos, mert a jó adatvédelmi működés nem azon múlik, hogy egy szervezetben soha ne történjen semmi váratlan. A mindennapi munka során előfordulhatnak tévedések, figyelmetlenségek és szokatlan helyzetek.

Sokkal fontosabb, hogy ezeket időben észrevegyük, és az információ eljusson ahhoz, akinek dolga van vele.

Az adatvédelem így válik valóban közös üggyé. Nem úgy, hogy mindenki mindent ellenőriz, és nem is úgy, hogy mindenki maga próbálja megoldani, amit észrevett. Hanem úgy, hogy figyelünk arra, ami körülöttünk történik, és tudjuk, mikor kell továbbadni a stafétát

Nem kell minden problémát nekünk megoldanunk. De amit észrevettünk, amellet nem mindig érdemes szó nélkül elmennünk.

Szerző: Dr. Medveczky Zoltán
Adatvédelmi tisztviselő (DPO)

A szakmai szabályzók teljes terjedelemben elérhetők a www.szeretetszolgalat.hu honlapon is, a **Módszertan – Jogszabályváltozások** fül alatt.

A Kormány 1303/2026. (IX. 18.) Korm. határozata

A Magyar Közlöny 2026. évi 135. (2026. szeptember 18.) számában megjelent a Kormány 1303/2026. (IX. 18.) Korm. határozata az **Országos Fogytékosságügyi Program végrehajtásának 2026–2027. évekre vonatkozó intézkedési tervéről.**

A Kormány a határozattal elfogadta az Országos Fogytékosságügyi Program 2026–2027. évekre szóló intézkedési tervét. A dokumentum számos területen határoz meg feladatokat, többek között az egészségügy, az oktatás, a foglalkoztatás, az önálló életvitel, a szociális szolgáltatások, a rehabilitáció és a hozzáférhetőség területén.

A szociális ellátórendszert közvetlenül érintő fontosabb intézkedések között szerepel:

- a fogytékossággal élő személyek nappali ellátásában és a támogató szolgáltatásban az igényekhez igazodó, hétféle és munkaidő utáni szolgáltatásnyújtás fejlesztése;
- új támogatott lakhatási férőhelyek kialakítása és a támogatott lakhatás szolgáltatás továbbfejlesztése;
- a fenntartók és intézmények munkatársai számára a személyközpontú támogatott lakhatást segítő képzések felülvizsgálata és meghirdetése;
- az ellátottjogi képviselő elérhetősége mellett a releváns érdekvédelmi szervezetek elérhetőségének biztosítása a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátások igénybe vevői számára;
- a támogatott lakhatás minőségbiztosítási és igénybe vevői visszacsatolási rendszerének kialakítása;
- az intézményi férőhelykiváltás hosszú távú koncepciójának felülvizsgálata;

- emberi jogi folyamatmonitoring rendszer kialakítása és működtetése az 50 férőhelynél nagyobb bentlakásos intézmények esetében;
- a fogytékossággal élő személyek nappali ellátásában a támogatási szükséglet szerint differenciált finanszírozásra vonatkozó javaslat kidolgozása;
- az ápolási díj és a gyermekek otthongondozási díja rendszerének átfogó felülvizsgálata;
- a személyi asszisztencia szolgáltatás modellprogramjának kidolgozása és elindítása;
- a fogytékossággal élő gyermekek és fiatal felnőttek otthonában nyújtott időszakos segítő szolgáltatás támogatása és országos kiterjesztése;
- az egyéni szükségletekhez igazodó új típusú szociális ellátások és szolgáltatások kialakítására vonatkozó javaslat elkészítése.

Az intézkedési terv külön foglalkozik az időskorú fogytékossággal élő személyek helyzetével is. Ennek keretében sor kerül az érintettek szükségleteinek felmérésére, az idősellátási rendszer fogytékosságspecifikus áttekintésére, valamint az idősellátásban dolgozók számára fogytékosságspecifikus képzési programok kidolgozására.

A határozat emellett hangsúlyt helyez a közszolgáltatások fizikai és kommunikációs hozzáférhetőségére, valamint a digitális felületek akadálymentességének vizsgálatára és fejlesztésére is.

Az intézkedések jelentős része 2027 végéig megvalósítandó fejlesztési, felülvizsgálati vagy előkészítési feladatot határoz meg, ezért ezek nem minden esetben jelentenek azonnali új kötelezettséget a szociális szolgáltatók és intézmények számára, ugyanakkor több pontjuk a következő időszak szakmai és finanszírozási szabályozásának irányát is meghatározhatja.

A határozat **2026. szeptember 19-én lépett hatályba**, egyidejűleg hatályát veszítette az Országos Fogyatékoságügyi Program 2024–2025. évekre vonatkozó korábbi intézkedési terve.

A Kormány 152/2026. (IX. 18.) Korm. rendelete

A Magyar Közlöny 2026. évi 135. (2026. szeptember 18.) számában megjelent a Kormány 152/2026. (IX. 18.) Korm. rendelete **az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításáról**.

A módosítás célja az energiaárak, valamint a víz- és csatornadíjak emelkedéséből adódó 2026. évi többletkiadások részbeni kompenzálása az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények számára.

A 2026. évi rezsikompenzációra az a fenntartó jogosult, amelynek a rendeletben meghatározott szolgáltatások után 2026. évre működési támogatást állapítottak meg. A támogatás alapja az a létszám, illetve férőhelyszám, amely alapján a fenntartó 2026-ban működési támogatásra jogosult.

A rezsikompenzáció fajlagos összege – a 2026. évi központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott szolgáltatási jogcímek szerint – 56 700 forint, 90 720 forint vagy 113 400 forint ellátotti létszámonként, egyes szolgáltatások esetében pedig 90 720 forint férőhelyenként.

A támogatás igénylésére külön eljárás nem szükséges: a Magyar Államkincstár illetékes igazgatósága a 2026. évi rezsikompenzációt 2026. októberében, egy összegben, hivatalból folyósítja. A fenntartó a támogatásról írásbeli nyilatkozattal lemondhat.

A támogatás felhasználásáról külön elszámolást nem kell benyújtani, ugyanakkor azt a fenntartó köteles a humánszolgáltatást ellátó intézményei, illetve azok humánszolgáltatásai támogatására fordítani.

A rendelet 2026. szeptember 19-én lépett hatályba.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

1. Fogyatékos személyek helyi, regionális és országos szervezeteinek szakmai programjainak támogatása 2026 – FOF2026

A pályázat célja a fogyatékossgal élő személyeket tömörítő és/vagy segítő szervezetek meglévő szolgáltatásainak fenntartása és fejlesztése, valamint új szolgáltatások elindításának támogatása. A pályázat hat kategóriában nyújt lehetőséget támogatás igénylésére:

- szolgáltatások,
- szakmai programok,
- szabadidős és sportprogramok,
- kulturális programok,
- szemléletformáló programok,
- munkahelyi adaptáció és kapcsolódó szolgáltatások támogatására.

A pályázók között egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek és más, a felhívásban meghatározott szervezetek szerepelhetnek. Egy pályázó egy kategóriában, egy pályázatot nyújthat be. Az igényelhető támogatás általánosan 500 000–5 000 000 Ft, a munkahelyi adaptációt támogató kategóriában 4 800 000–8 000 000 Ft. A támogatás 100%-os intenzitású, saját forrás biztosítása nem szükséges.

2. Segítőkutya kiképzéssel foglalkozó szervezetek támogatása 2026 – SKK2026

A pályázat célja a fogyatékossgal élő személyek segítőkutya-hoz jutásának, valamint a terápiás kutyák fogyatékossgal élő személyek körében történő alkalmazásának támogatása.

A felhívásra a Magyar Terápiás és Segítőkutya Szövetség Egyesület (MATESZE) adatbázisában szereplő, segítőkutya kiképzésével és alkalmazásával foglalkozó egyesületek és alapítványok pályázhatnak.

A konstrukció két komponensből áll: a segítőkutyák kiképzéséhez, illetve a terápiás kutyák alkalmazásához kapcsolódó tevékenységek támogatásából.

A pályázati program teljes keretösszege 67 500 000 Ft.

3. Szülősegítő szolgáltatások támogatása 2026 – SZÜLŐ2026

A pályázat a fogyatékossgal élő gyermekeket vagy felnőtteket nevelő szülők és családok, valamint a fogyatékossgal élő szülők támogatását célzó szolgáltatások megvalósítását segíti.

Támogatható többek között:

- mentálhigiénés segítségnyújtás,
- szülőcsoportok létrehozása és működtetése,
- mentorszülők képzése és mentorszülői tevékenység,
- tájékoztatás és felkészítés,
- szociális szolgáltatások megismerésének támogatása,
- életvitelt segítő eszközök megismerése és kipróbálása.

A pályázatra alapítványok, egyesületek, szövetségek és egyházi jogi személyek jelentkezhetnek. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás 300 000–700 000 Ft, 100%-os támogatási intenzitással, önrész nélkül.

Mindhárom pályázat benyújtási határideje: 2026. október 26.

A támogatott programok megvalósítási időszaka 2026. november 1. és 2027. december 31. közötti időszak. A pályázatokat a HAPI Pályázatkezelő Rendszeren keresztül lehet benyújtani. Fontos, hogy a pályázóknak az adott pályázati évre érvényes regisztrációs nyilatkozattal is rendelkezniük kell.

A részletes pályázati felhívások, útmutatók és kapcsolódó dokumentumok az NSZI honlapján érhetők el: <https://nszi.hu/palyazatok/palyazati-felhivasok>

4. Pályázati lehetőség szociális területen tanuló hallgatók számára

A pályázaton azok a magyar felsőoktatási intézményben aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező hallgatók vehetnek részt, akik szociális munka, szociálpedagógia vagy szociálpolitika alap- vagy mesterképzésben tanulnak. A pályázat egyénileg vagy legfeljebb négyfős csoportban is benyújtható.

A pályázóknak egy 5–10 perces videót kell készíteniük, amelyben saját nézőpontjukból mutatják be a szociális munka értékeit és erősségeit, valamint azt, hogyan lehetne a szakterületet szélesebb körben népszerűsíteni.

A helyezettnek egyszeri pénzbeli támogatásban részesülnek, amelynek összege bruttó 80 000–140 000 Ft között alakul. Csoportos pályázat esetén a támogatási összeg csoporttagonként értendő.

Benyújtási határidő: 2026. október 26.

A részletes pályázati felhívás, valamint a szükséges dokumentumok az NSZI honlapján érhetők el: <https://nszi.hu/hirek/hirek/palyazat-szocialis-teruleten-tanulok-szamara>

Digitális csend – amikor nem kell mindig történnie valaminek

Előző írásunkban arról gondolkodtunk, hogy a telefon időnként nemcsak eszköz, hanem menedék is lehet. Könnyen előfordulhat, hogy unalom, magány, feszültség vagy nehéz érzések idején automatikusan a képernyőhöz nyúlunk, mert ott mindig történik valami.

Éppen ezért egyre nehezebb lehet megmaradni azokban a pillanatokban, amikor éppen nem történik semmi. Pedig a csendnek és az üresjáratoknak fontos szerepük van. Ezekben a percekben tudunk igazán lelassulni, rendezni a gondolatainkat, észrevenni, hogyan is vagyunk valójában. Ha minden ilyen pillanatot azonnal kitöltünk egy videóval, üzenettel vagy hírrel, akkor kevés tér marad arra, hogy egyszerűen csak jelen legyünk.

A digitális csend nem azt jelenti, hogy ki kell kapcsolnunk minden eszközt, vagy hosszú időre el kell tűnnünk az online világból. Sokkal inkább apró, tudatos szüneteket jelent. Olyan rövid időszakokat, amikor nem reagálunk azonnal minden ingerre, és hagyjuk, hogy egy kicsit lelassuljon körülöttünk a világ.

Ez lehet néhány perc reggel, amikor felkelés után még nem vesszük kézbe a telefont. Egy ebéd, amely alatt nem nézzük meg az értesítéseket. Egy rövid séta, amelyre nem vesszük magunkkal a képernyőt. Vagy egy beszélgetés, amely közben valóban csak a másik emberre figyelünk.

Segítőként ezek az apró szünetek különösen fontosak lehetnek. A nap során sok történettel, érzéssel és

helyzettel találkozunk, amelyek nyomot hagynak bennünk. Ha egyik ingerből azonnal a következőbe lépünk, könnyen előfordulhat, hogy nem marad időnk arra, hogy mindazt, ami történt velünk, egy kicsit elrendezzük magunkban. Ehhez nem feltétlenül kell sok idő. Már az is számíthat, ha két feladat között nem automatikusan a telefonunk után nyúlunk, hanem veszünk néhány mélyebb levegőt, kinézünk az ablakon, iszunk egy pohár vizet, vagy egyszerűen csendben maradunk egy-két percre. Ezek apróságnak tűnnek, mégis segíthetnek abban, hogy ne folyamatos készenléti állapotban működjünk.

Az ellátottak számára is jelenthet értéket a képernyőmentes idő. Egy közös séta, kézműves foglalkozás, zenehallgatás, beszélgetés, növénygondozás vagy akár néhány perc csend másfajta figyelmet kíván, mint a digitális világ. Nem biztos, hogy mindenki számára ugyanaz működik, de fontos, hogy legyen lehetőség megtapasztalni, hogy a csend nem feltétlenül ürességet jelent.

Érdeemes lehet apró, egyszerű szokásokat kialakítani. Például kijelölni egy olyan étkezést a napban, amikor nincs telefon az asztalon. Naponta egyszer tíz percet tölteni képernyő nélkül. Lefekvés előtt fél órával már nem híreket vagy közösségi oldalakat nézni. Vagy bevezetni egy rövid „csendes átmenetet” a munkanap végén, mielőtt hazamegyünk vagy belekezdünk az esti teendőkbe.

Az intézményi mindennapokban is lehet helye ilyen kezdeményezéseknek. Lehet egy közös „telefonmentes tea”, egy rövid udvari séta, egy képeslap- vagy fényképnézegetés, halk zene melletti pihenődő, vagy akár egy olyan beszélgetőkör, ahol nincs jelen sem televízió, sem telefon. A cél nem a tiltás, hanem annak megmutatása, hogy a figyelem és a kapcsolódás más módokon is örömet adhat.

Talán érdemes saját magunkon kezdeni. Megfigyelní, melyik az a napszak, amikor a leginkább automatikusan nyúlunk a telefonhoz. Vajon valóban szükségünk van rá abban a pillanatban, vagy egyszerűen csak nehéz megmaradni néhány percní csendben? A digitális csend nem a technológia elutasítása. Inkább annak megtanulása, hogy időnként mi döntsük el, mikor akarunk elérhetők lenni, és mikor szeretnénk egyszerűen csak jelen lenni.

A sorozat következő részében ezt a gondolatot visszük tovább. Arról lesz szó, hogyan alakíthatunk ki saját, fenntartható digitális szokásokat, amelyek nem korlátoznak, hanem segítenek egyensúlyt teremteni a mindennapokban. Mert néha éppen az ad teret a valódi jelenlétnek, amikor egy rövid időre elcsendesedik körülöttünk a digitális világ.

Szerző: Kepes Anita

Tájékoztatási kötelezettségek a szociális ellátások igénylésekor

Az előző Módszertani kitekintő a lakossági tájékoztatásra, valamint az érdeklődés szakaszában nyújtott információkra fókuszált. Ebben a részben a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtását követően fennálló valamennyi tájékoztatási kötelezettség kerül bemutatásra.

Míg az érdeklődéskor elsősorban a szolgáltatásra és az igénybevétel feltételeire vonatkozó általános tudnivalók kerülnek bemutatásra, addig a **kérelmezés során és az azt követő időszakban már az adott ellátás igénybevételéhez kapcsolódó konkrét információk, feltételek, jogok és kötelezettségek kerülnek előtérbe.** Ettől kezdődően a tájékoztatás már nem csupán szakmai elvárásként jelenik meg, hanem **jogszabályi előírásként,** és az ellátás igénybevételének teljes folyamatát végigkíséri.

(Az egyes ellátási formák sajátosságaitól függően a bemutatott jogszabályi rendelkezéseken túl további tájékoztatási kötelezettségek is fennállhatnak.)

Tájékoztatási kötelezettség a kérelem benyújtásakor

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybevételére irányuló szóbeli vagy írásbeli kérelem benyújtásakor tájékoztatást kell nyújtani az ellátást igénylő vagy törvényes képviselője részére:

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátás igénybevételének feltételeiről (Szociális törvény 95.§),
- szóban vagy írásban a kérelem nyilvántartásba vételéről, illetve - amennyiben az ellátás igénybevételéhez előírás - az előgondozás várható időpontjáról. (9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 6.§)

Tájékoztatási kötelezettség előgondozáskor

Amennyiben az adott ellátás igénybevételéhez előgondozás lefolytatása szükséges, az intézményvezető vagy az előgondozást végző személy átadja a megállapodás tervezetét, ismerteti annak tartalmát, továbbá tájékoztatást nyújt a házirend legfontosabb rendelkezéseiről, a várható személyi térítési díjról, valamint az intézményi étellel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról.

Ha az előgondozás során az kerül megállapításra, hogy az intézmény nem tud megfelelő választ adni az igénybe vevő szükségleteire, az előgondozást végző szakember javaslatot tesz a kérelmező számára elérhető szociális szolgáltatásokról. (9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 5.§, 6.§)

Tájékoztatási kötelezettség gondozási szükséglet vizsgálatokor

A házi segítségnyújtás és az idősek otthona ellátás igénybevételét megelőzően gondozási szükséglet vizsgálatot kell lefolytatni.

A vizsgálat eredményét az ellátást igénylő személlyel, törvényes képviselőjével ismertetni kell. Ezen felül a tájékoztatási kötelezettség teljesítését szolgálja az is, hogy az értékelő adatlap másolati példánya a vizsgálat elvégzését követően átadásra kerül az igénylő, illetve törvényes képviselője részére. (36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet 3.§)

Időotthoni ellátás iránti kérelmezés esetén, ha a vizsgálat eredménye alapján az intézményi elhelyezés feltételei nem állnak fenn, az intézményvezető vagy a vizsgálatot végző szakember ismerteti az érintettel a szükségleteinek megfelelő szociális szolgáltatásokat, a házi segítségnyújtás lehetőségét. (Szociális törvény 68/A. §)

Házi segítségnyújtás igénylése során, amennyiben a gondozási szükséglet vizsgálatának eredménye III. fokozatú szükségletet állapít meg, az érintett számára tájékoztatást kell nyújtani a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. (Szociális törvény 63. §)

Tájékoztatási kötelezettség fogyatékos személyek bentlakásos intézményi ellátás igénylésekor

A fogyatékos személyek bentlakásos intézményi ellátásának kérelmezéséhez kapcsolódó vizsgálatok mellett az ellátást igénylő személyt tájékoztatni szükséges a támogatott lakhatás igénybevételének lehetőségéről. (Szociális törvény 70.§)

Tájékoztatási kötelezettség az ellátás megkezdéséről

A kérelmezőt, törvényes képviselőjét és szükség esetén hozzátartozóját tájékoztatni kell az ellátás megkezdésének legkorábbi időpontjáról.

Bentlakásos intézményi ellátás esetén az információnyújtás a férőhely elfoglalásával és a beköltözéssel összefüggő teendőkre is kiterjed. A Szociális törvény részletesen meghatározza az erről szóló értesítés kötelező tartalmi elemeit, amik különösen az alábbiakat foglalják magukba:

- az igénybevétel megkezdésére biztosított legalább nyolcnapos határidőt, valamint annak elmulasztására vonatkozó következményeket;
- az intézményi felvételhez, illetve a jogviszony létesítéséhez szükséges okiratokat;
- a személyes használati tárgyakra vonatkozó előírásokat;
- a szükséges hozzátartozói nyilatkozatokat;

- a személyes megjelenés szabályait;
- az egyéb, jogszabályban meghatározott feltételeket.

(Szociális törvény 95.§, 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet 9.§)

Tájékoztatás módjai

A felsorolt tájékoztatások célja, hogy az ellátást igénybe vevő személy, törvényes képviselője és hozzátartozója teljes körű információval rendelkezzen az ellátás megkezdésekor.

Bár a jogszabály a tájékoztatás megtörténtének módját nem minden esetben részletezi, a gyakorlatban javasolt az információk átadásának írásos dokumentálása. Ennek egyik formája lehet a tájékoztató átvételének aláírással történő igazolása vagy annak megtörténtéről szóló nyilatkozat kitöltése.

A következő Módszertani kitekintőben a felvételkor fennálló tájékoztatási kötelezettségek kerülnek bemutatásra.

A jelen cikk tájékoztató és támogató jellegű, nem minősül jogforrásnak, nem hivatkozható, továbbá nem helyettesíti a hatósági állásfoglalást, a jogszabályok alapos ismeretét és az egyedi esetekhez igazodó szakmai mérlegelést.

Szerző: Laja Tiborné Zsuzsa